

Rada
Narodowego Centrum Nauki
KR.0003.82.2024

UCHWAŁA NR 82/2024

RADY NARODOWEGO CENTRUM NAUKI

z dnia 5 września 2024 r.

w sprawie zwiększenia finansowania Narodowego Centrum Nauki

Na podstawie art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (tj. Dz. U. 2023 r. poz. 153), Rada Narodowego Centrum Nauki (Rada NCN) wyraża opinię na temat projektu ustawy budżetowej na rok 2025 i apeluje o zwiększenie finansowania Narodowego Centrum Nauki (NCN).

Rada NCN z ogromnym zaniepokojeniem przyjmuje informacje o utrzymaniu niezmiennych nakładów na finansowanie NCN w przyjętym przez Radę Ministrów 28 sierpnia 2024 r. projekcie ustawy budżetowej państwa na rok 2025. W projekcie tym przewidziano, że NCN otrzyma na swoją działalność 1,648 mld zł. Projekt budżetu stoi zatem w jawnej sprzeczności z publicznymi zapewnieniami o konieczności zwiększenia finansowania NCN.

Zaplanowane w budżecie na rok 2025 środki przeznaczone na wsparcie badań podstawowych w ramach konkursów organizowanych przez NCN w żadnym stopniu nie odpowiadają zapotrzebowaniu i aspiracjom środowiska naukowego w Polsce. Dramatycznie niski poziom finansowania NCN sprawił, że w ostatnich latach wskaźnik sukcesu w konkursach przeprowadzanych przez Centrum obniżył się z poziomu ok. 25% w 2016 roku do rekordowo niskiego poziomu ok. 11% w 2023 r., a w 2024 r. wyniesie tylko ok. 15%, już po uwzględnieniu dodatkowych nakładów w kwocie 200 mln zł. Przy finansowaniu NCN na poziomie wskazanym w obecnej ustawie budżetowej przewidywany wskaźnik sukcesu w konkursach przeprowadzanych przez Centrum wyniesie 12-13% w 2025 r. Rada NCN uważa, że należy dążyć do osiągnięcia współczynnika sukcesu na poziomie 25-30%. Zwiększenie dotacji przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego o 200 mln zł, jak to miało miejsce w 2024 roku, było działaniem doraźnym, docenionym przez środowisko, ale zupełnie niewystarczającym dla realizacji celu strategicznego, jakim jest zapewnienie warunków do stabilnego rozwoju działalności naukowej w zakresie badań podstawowych prowadzonych w polskich jednostkach. Aby ten cel osiągnąć, niezbędny jest konsekwentny, długofalowy wzrost nakładów na NCN.

Rada NCN apeluje także o zwiększenie finansowania przeznaczonego na wynagrodzenia osobowe pracowników Centrum, co umożliwi zaangażowanie w partnerstwa europejskie i utrzymanie aktualnie realizowanych konkursów. Centrum zatrudnia wykwalifikowaną kadrę, a na wielu stanowiskach wymagany jest stopień doktora. Trudne jest pozyskanie nowych

i utrzymanie już zatrudnionych pracowników, jeśli obecnie średni poziom wynagrodzeń pracowników NCN jest o 25% niższy od średniego wynagrodzenia w Krakowie.

W przypadku braku odpowiedniego zwiększenia nakładów na działalność Centrum, Rada NCN po konsultacji z Dyrektorem NCN rozważy zawieszenie konkursów MINIATURA i SONATINA oraz rezygnację z prac nad kolejną edycją programu POLONEZ współfinansowanego przez Komisję Europejską. Ponadto Rada NCN rozważy ograniczenie liczby przeprowadzanych konkursów OPUS do jednego rocznie, a MAESTRO raz na dwa lata.

Rada NCN apeluje zatem o zmiany w projekcie budżetu państwa na rok 2025 i zwiększenie nakładów na finansowanie badań przez Narodowe Centrum Nauki o kolejne 300 mln zł oraz o 2 mln zł na wynagrodzenia pracowników w 2025 r. i w latach następnych. Takie zmiany powinny ustabilizować sytuację finansową Centrum i umożliwić wsparcie najwyższej jakości badań naukowych prowadzonych w Polsce. Planowane pozostawienie budżetu Centrum na niezmiennym poziomie w porównaniu z rokiem 2024 będzie niezrozumiałe dla większości środowiska naukowego i spotka się ze słusznym niezadowoleniem.

Prof. dr hab. n. med. Anetta Undas
Przewodnicząca Rady
Narodowego Centrum Nauki
/– podpisano cyfrowo/